

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
Παγκόσμια και Τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά

Υπεύθυνα παιδιά-Υπερασπιστές των ζώων

5^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το παρόν πρόγραμμα ανήκει στη θεματική « Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (ΙΕΠ, 2014). Σύμφωνα με την σύγχρονη οπτική της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η οποία αναγνωρίζεται ως Εκπαίδευση για την Αειφορία, το περιβάλλον δεν αντιμετωπίζεται απλώς ως πηγή γνώσης αλλά γίνεται κατανοητό ως σύστημα ισορροπιών και σχέσεων και ο κεντρικός στόχος της είναι ο ενεργός πολίτης (ΙΕΠ, 2014).Ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του συνερευνητή στις διαδικασίες εντοπισμού, διερεύνησης και ανάλυσης των σχετικών θεμάτων, του υποστηρικτή και διευκολυντή για την ανάληψη πρωτοβουλιών, διερεύνησης και δράσης από τα παιδιά, μαζί με τα παιδιά, και σε συνεργασία με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Οι δράσεις για την προσέγγιση ζητημάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης αφορούν τη διασύνδεση των γνώσεων με οικείες πρακτικές καθημερινής ζωής των μαθητών/τιών, την ανάληψη πρωτοβουλιών καθώς και την αναδιαμόρφωση των στάσεων των μαθητών/τριών προς το περιβάλλον. Η αξιολόγηση των σχετικών δράσεων στηρίζεται κυρίως σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης, οι οποίες εφαρμόζονται από τους ίδιους μαθητές/τριες σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο με την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού. Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση, η εκπαίδευση και η αλλαγή συμπεριφοράς των μαθητών/τριών σε θέματα που αφορούν τα δικαιώματα των ζώων.

Οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι: να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες την σχέση αλληλεξάρτησης ανάμεσα στα ζώα και στον άνθρωπο, να κατανοήσουν ότι ο άνθρωπος δεν σέβεται τα ζώα για αυτά που μας προσφέρουν. Τα υπερκμεταλλεύται για να καλύψει τις διατροφικές του ανάγκες σε ζωϊκά προϊόντα. Να αντιληφθούν ότι η στάση σεβασμού απέναντι στα ζώα είναι μια στάση που ενισχύει το αίσθημα ευθύνης.

Το πρόγραμμα αξιοποιεί τις αρχές της διερευνητικής μάθησης, τις αρχές διαφοροποιημένες διδασκαλίας και περιγραφικής αξιολόγησης.

Βιβλιογραφία

ΙΕΠ (2014). Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών».

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών

- Να αποκωδικοποιούν πληροφορίες που δίνονται μέσα από εικόνες.
- Να έχουν αναπτύξει βασικές δεξιότητες χρήσης του Η/Υ, όπως: τη χρήση του πληκτρολογίου, τη χρήση του ποντικιού, τη μετακίνηση εικόνων ή αντικειμένων με τη μέθοδο drag και drop (πατάω, σέρνω, αφήνω) καθώς και με την αποθήκευση αρχείων στον Υπολογιστή.
- Να έχουν εξοικειωθεί με την αναζήτηση και την οργάνωση πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Να έχουν έρθει σε επαφή με πολυτροπικά κείμενα
- Να έχουν εξοικειωθεί με τη δημιουργία ψηφιακής αφίσας αξιοποιώντας λογισμικά δημιουργίας αφίσας (εφόσον οι μαθητές/τριες αποφασίσουν να δημιουργήσουν ψηφιακή αφίσα)

Προετοιμασία Υλικού

Υπολογιστής και σύνδεση στο διαδίκτυο
Ψηφιακή φωτογραφική μηχανή

Περιγραφή Εργαστηρίων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ	5 ^ο Νηπιαγωγείο Φλώρινας	ΤΜΗΜΑ 1ο, 2ο, 3ο	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2023-2024
Θεματική	Φροντίζω το Περιβάλλον	Υποθεματική	Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική κληρονομιά
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Νηπιαγωγείο		
Τίτλος	Υπεύθυνα παιδιά-Υπερασπιστές των ζώων		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες μάθησης του 21 ^{ου} αιώνα Δεξιότητες Ζωής Δεξιότητες του Νου Ψηφιακές δεξιότητες		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Τα δικαιώματα των ζώων και αειφορία		

<p>Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι υπάρχει μια πολύ στενή και αλληλένδετη σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και τα ζώα</p> <p>-Καλλιέργούνται οι εξής δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες μάθησης: Επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα • Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα • Δεξιότητες του νου: δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, αναστοχασμός. 	<p>Άνθρωποι και ζώα-μία σχέση αλληλεξάρτησης</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>Το εργαστήριο ξεκινάει με ένα παιχνίδι ενεργοποίησης των μαθητών για τη δημιουργία ενός ευχάριστου κλίματος συνεργασίας και μάθησης. Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός στην ολομέλεια καλεί τους μαθητές/τριες να σκεφθούν κάποια ζώα που προσφέρουν τροφή στον άνθρωπο και ποια είναι αυτή; Με την τεχνική της ιδεοθύελλας δημιουργείται ο αρχικός εννοιολογικός χάρτης με κεντρικό ερώτημα «Ζώα που μας προσφέρουν τροφή».</p> <p>Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και ο/η εκπαιδευτικός διαμοιράζει στις ομάδες εικόνες με τα προϊόντα των ζώων και καλεί την κάθε ομάδα να διερευνήσει μετά από προσεκτική παρατήρηση με ποια ζώα σχετίζονται οι εικόνες. Στη συνέχεια δημιουργείται ο δεύτερος εννοιολογικός χάρτης «Τι προσφέρει ο άνθρωπος στα ζώα».</p> <p>Από τη σύγκριση των δύο χαρτών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει μια πολύ στενή και αλληλένδετη σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο, στα ζώα και στο περιβάλλον.</p> <p>2. Η κάθε ομάδα καλείται να επιλέξει ένα ζώο που προσφέρει στον άνθρωπο και να αναζητήσει στο διαδίκτυο εικόνες για τα προϊόντα που προσφέρει το ζώο που επέλεξε. Όλες οι ομάδες δημιουργούν ένα κολάζ από τα έργα τους.</p>
---	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες να αντιληφθούν τη σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ ανθρώπου και ζώου μέσα από έργο τέχνης</p> <p>Να εφαρμόσουν διεργασίες παρατήρησης έργων τέχνης μέσα στο πλαίσιο της διδακτικής πράξης, αξιοποιώντας το «μοντέλο» του Perkins ώστε να καλλιεργήσουν τη νοοτροπία του στοχασμού.</p> <p>Καλλιέργούνται οι εξής δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες μάθησης: Επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα • Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα • Δεξιότητες του νου: Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, ρουτίνες σκέψης, αναστοχασμός. • Ψηφιακές δεξιότητες 	<p>Ο ζωγράφος Σαγκάλ μας μιλάει για την σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ ανθρώπου και ζώων</p> <div data-bbox="730 936 865 1077" style="text-align: center; margin: 20px 0;"> </div>	<p>1. Ο/Η εκπαιδευτικός προβάλλει στην ολομέλεια τον πίνακα ζωγραφικής του Σαγκάλ «Εγώ και το χωριό». Ως μεθοδολογικό εργαλείο χρησιμοποιείται η στοχαστική προσέγγιση έργων τέχνης: «μοντέλο» D.Perkins για την συστηματική παρατήρηση και ανάλυση του συγκεκριμένου έργου τέχνης, μέσα από τέσσερις διαδοχικές φάσεις: «παρατηρώ», «σκέφτομαι δημιουργικά», «σκέφτομαι κριτικά» και «σκέφτομαι ολιστικά». Κάθε φάση ενεργοποιεί με διαφορετικό τρόπο τη στοχαστική διάθεση του μαθητή/τριας. Μετά την επεξεργασία του έργου τέχνης, οι μαθητές/τριες απέδωσαν το μήνυμα που θέλει να στείλει ο Σαγκάλ «Υπάρχει μία σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ ανθρώπου και ζώων»</p> <p>2. Οι μαθητές/τριες σε ομάδες ή ατομικά αποφασίζουν με ποιο τρόπο θα αποτυπώσουν το μήνυμα που θέλει να μας στείλει ο Σαγκάλ.</p>
---	---	--

Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι ο άνθρωπος δεν σέβεται τα ζώα για αυτά που μας προσφέρουν. Τα υπερκμεταλλεύται για να καλύψει τις διατροφικές του ανάγκες σε ζωικά προϊόντα. Να αντιληφθούν ότι η στάση σεβασμού απέναντι στα ζώα είναι μια στάση που ενισχύει το αίσθημα ευθύνης.

Καλλιέργούνται οι εξής δεξιότητες:

- **Δεξιότητες μάθησης:**
Επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα
- **Δεξιότητες Ζωής:** Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα
- **Δεξιότητες του νου:**
Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, ρουτίνες σκέψης, αναστοχασμός.

«Σέβομαι τα ζώα-Δεν τα υπερκμεταλλεύομαι»

1. Η/Ο εκπαιδευτικός τοποθετεί στο πάτωμα εικόνες ανά ζεύγη που απεικονίζουν ζώα στο φυσικό τους περιβάλλον και ζώα σε βιομηχανικές μονάδες παραγωγής. Καλούνται οι ομάδες να επιλέξουν ένα ζεύγος εικόνων, να τις παρατηρήσουν και να αναγνωρίσουν τις εικόνες που τα ζώα εκτρέφονται στο φυσικό τους περιβάλλον σε αντιδιαστολή με εκείνες που τα ζώα στερούνται την ελευθερία τους. Μέσα από ενδεικτικές ερωτήσεις του/της εκπαιδευτικού, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι κάποια ζώα που απεικονίζονται στις εικόνες τα εκτρέφει ο άνθρωπος στο φυσικό τους περιβάλλον, ενώ κάποια άλλα τα εκτρέφει σε βιομηχανικές μονάδες παραγωγής ζώων. -Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό; - Τι επιπτώσεις νομίζετε ότι μπορεί να έχει αυτό για τα ζώα;

2. Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα ολιγόλεπτο βίντεο που προβάλλει ο/η εκπαιδευτικός.για την εισαγωγή νέων γνώσεων σχετικά με την εκτροφή των ζώων σε βιομηχανικές μονάδες και τις συνθήκες που επικρατούν σ' αυτές. Στη συνέχεια παίζουν ένα παιχνίδι ρόλων με τίτλο «Αν είχαν φωνή τα ζώα, τι θα μας έλεγαν;».

<p>Οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν το κείμενο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων των Ζώων</p> <p>Καλλιέργούνται οι εξής δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες μάθησης: Επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα • Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα • Δεξιότητες του νου: Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, αναστοχασμός. • Ψηφιακές δεξιότητες 	<p>Και τα ζώα έχουν δικαιώματα</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> </div>	<p>1. Ο/Η εκπαιδευτικός στην ολομέλεια θέτει τον εξής προβληματισμό στους μαθητές/τριες: Έχουν τα ζώα εκτροφής δικαιώματα σε μια καλύτερη ζωή και σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης; Τι νομίζετε;</p> <p>Αφού ακουστούν όλες οι ιδέες, οι απόψεις των μαθητών/τριών ο/η εκπαιδευτικός τους παρουσιάζει οπτικοποιημένο το κείμενο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων των Ζώων, εστιάζοντας στα άρθρα του κειμένου σχετικά με την υπερκμετάλλευση των ζώων εκτροφής από τον άνθρωπο. Μετά την παρουσίαση της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων των Ζώων, οι μαθητές/τριες καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήματα.</p> <p>2. Ο κάθε μαθητής/τρια καλείται να απεικονίσει με μια ζωγραφιά κάποιο δικαίωμα. Στη συνέχεια το παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης και αποφασίζουν όλοι να δημιουργήσουν με τα έργα τους ένα βιβλίο για τα δικαιώματα των ζώων εκτροφής. Εναλλακτικά μπορούν να το δημιουργήσουν ψηφιακά με το δωρεάν on line πρόγραμμα δημιουργίας παιδικών βιβλίων my story book</p>
---	---	--

<p>Οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε μια καμπάνια ενημέρωσης των γονέων, των συμμαθητών τους, των μαθητών/τριών άλλων νηπιαγωγείων και της τοπικής κοινωνίας.</p> <p>Καλλιέργούνται οι εξής δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες μάθησης: Επικοινωνία, συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα • Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα, Πολιτειότητα • Δεξιότητες του νου: Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, αναστοχασμός. • Ψηφιακές δεξιότητες 	<p>Αναλαμβάνουμε δράση</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> </div>	<p>1. Στην ολομέλεια ο/η εκπαιδευτικός θέτει τον προβληματισμό: «Τι νομίζετε ότι θα μπορούσαμε να κάνουμε όλοι εμείς, για να υπερασπισθούμε τα δικαιώματα των ζώων εκτροφής;»</p> <p>Με την τεχνική της ιδεοθύελλας οι μαθητές/τριες αποφασίζουν να προβούν σε μια καμπάνια με στόχο να ενημερώσουν τους γονείς τους, τους συμμαθητές τους από τη διπλανή τάξη για την υπερεκμετάλλευση των ζώων εκτροφής από τον άνθρωπο και να ευαισθητοποιηθούν ώστε να μετριάσουν την υπερκατανάλωση των ζωϊκών προϊόντων αλλάζοντας τις διατροφικές τους συνήθειες.</p> <p>2. Επιλέγουν τον τρόπο της ενημέρωσης. Αποφασίζουν να δημιουργήσουν: αφίσα / ψηφιακή αφίσα / ένα ηχητικό μήνυμα ή ό,τι άλλο θέλουν.</p>
--	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται επί της διαδικασίας και διαχέουν το πρόγραμμα στους γονείς.</p> <p>Καλλιέργονται οι εξής δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες μάθησης: Επικοινωνία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα • Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Υπευθυνότητα • Δεξιότητες του νου: Δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη, ρουτίνες σκέψης, αναστοχασμός. 	<p>Αξιολόγηση-Αναστοχασμός</p> <div style="text-align: center; border: 2px solid blue; width: 40px; height: 40px; margin: 20px auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> 6 </div>	<p>1. Συζήτηση στην ολομέλεια και δημιουργία του τελικού εννοιολογικού χάρτη με στόχο την καταγραφή και τεκμηρίωση της νεοαποκτηθείσας γνώσης των παιδιών. Η σύγκριση των εννοιολογικών χαρτών (αρχικών και τελικού) κινητοποιούν τις μεταγνωστικές διεργασίες μέσω του αναστοχασμού. Οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται σχετικά με την πορεία της διαδικασίας της μάθησης τους, τον εμπλουτισμό των πρότερων γνώσεων τους και αξιολογούν τη συνεισφορά τους στη μαθησιακή διαδικασία. Αξιοποιούμε τη ρουτίνα σκέψης: «Τότε Νόμισα – Τώρα ξέρω»</p> <p>2. Οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται επί της διαδικασίας. Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια για όλα αυτά που μάθαμε στα εργαστήρια.</p>
--	--	---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εργαστήριο 1

Λογισμικά εννοιολογικής χαρτογράφησης

smartools, <https://cmap.ihmc.us/>, cmapcloud, <https://cmapcloud.ihmc.us/>,

popplet <https://www.popplet.com/>

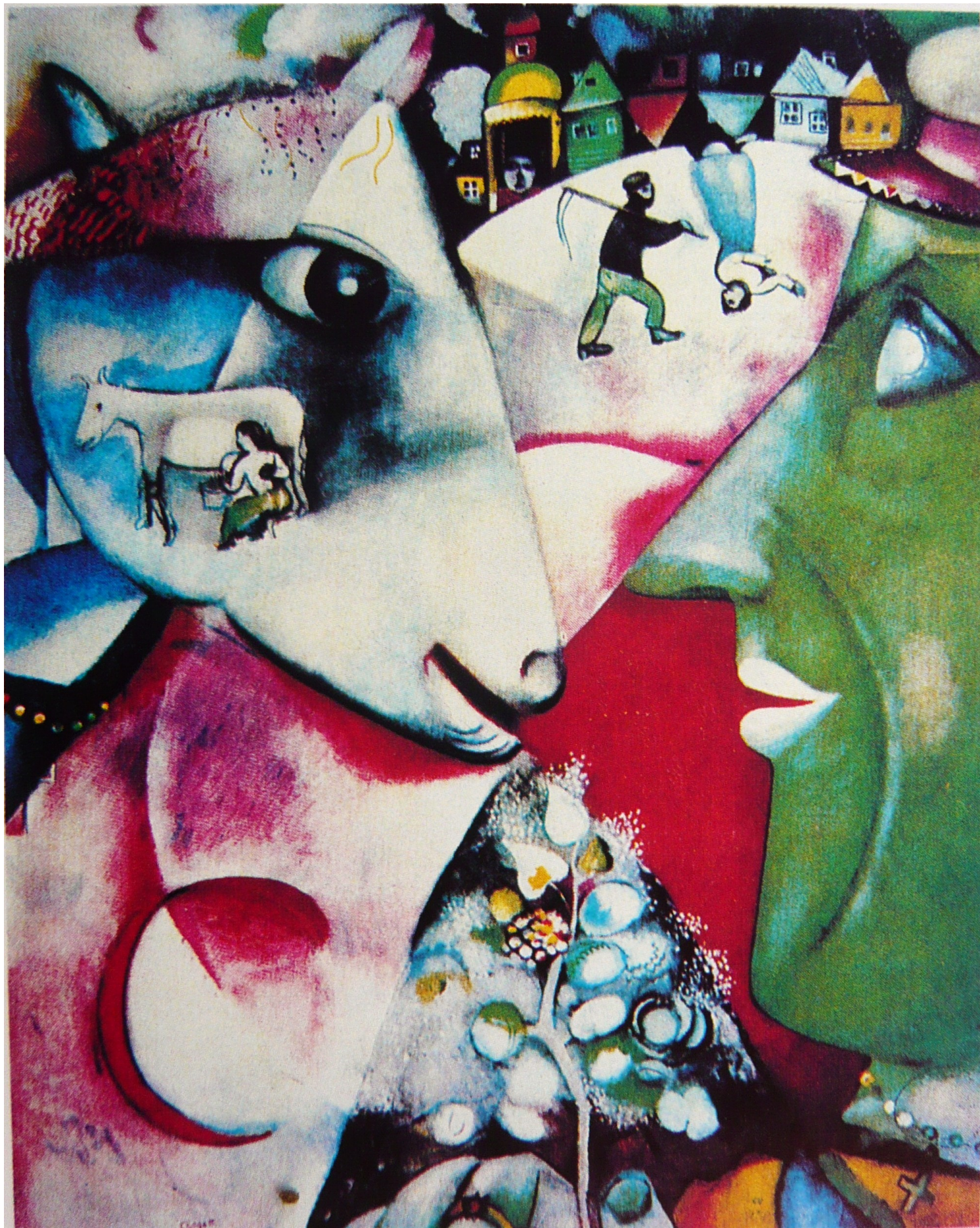
Ενδεικτικές εικόνες με προϊόντα ζώων. Μπορούν να αντληθούν από το διαδίκτυο ή από περιοδικά.

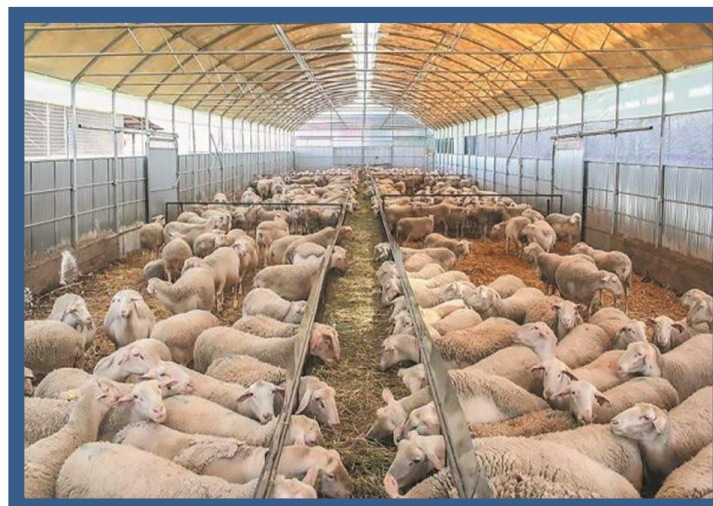
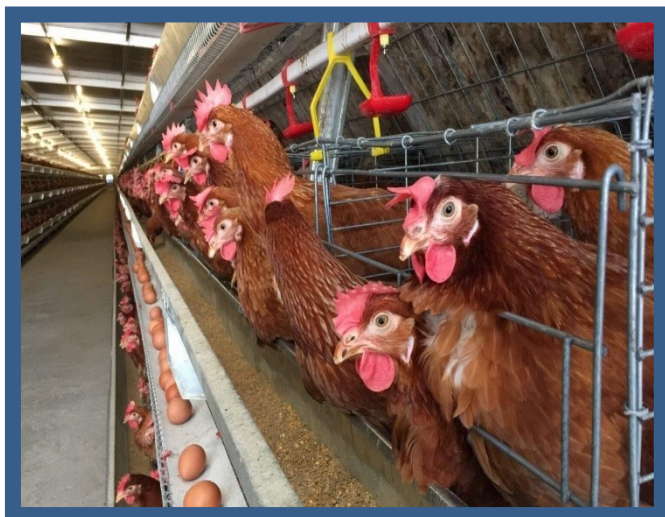
Εργαστήριο 2

Πηγή: <http://www.pi-schools.gr/lessons/aesthetics/eikastika/afises/index.php?id=35&v=1>

Εργαστήριο 3
Ενδεικτικές εικόνες

Βίντεο

<https://www.youtube.com/watch?v=DrGQTYrIFLA>

Εργαστήριο 4

Δικαιωμάτων των Ζώων- ενδεικτικές εικόνες

<https://www.kinderella.gr/wp-content/uploads/2013/10/dikaiwmata-twn-zwwn.pdf>

On line πρόγραμμα δημιουργίας παιδικών βιβλίων my story book

<https://selfpublishingonline.eu/my-storybook/>

Εργαστήριο 5

Λογισμικά δημιουργίας ψηφιακής αφίσας: postermymwall

(<https://www.postermymwall.com/>, canva (https://www.canva.com/el_gr/

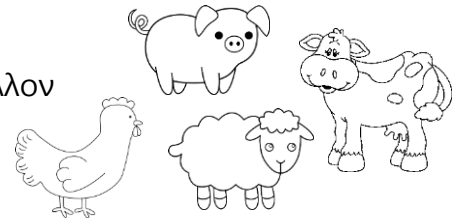
Παιχνίδια που μπορούν να αξιοποιηθούν

<https://wordwall.net/resource/11381482/%CF%84%CE%B1-%CE%B6%CF%8E%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82>

<https://wordwall.net/resource/12322256/%CE%B6%CF%8E%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%BF%CE%BA%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82-%CE%AE-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CF%85%CE%BB%CE%AE%CF%82>

Όνομα:

Φύλλο περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης, Φροντίζω το Περιβάλλον
Υπεύθυνα παιδιά-Υπερασπιστές των ζώων

			
Ακούω προσεκτικά τους άλλους;			
Κατάφερα να συνεργαστώ;			
Μπορώ να σκεφτώ λύσεις για ένα πρόβλημα;			
Εκφράζω την άποψη μου;			
Τι μου άρεσε περισσότερο σ' αυτά τα εργαστήρια και γιατί;			
Τι δεν μου άρεσε και τόσο;			
Ποιες δυσκολίες συνάντησα;			
Τι έμαθα;			
Τι θα άλλαζα;			
Τι θα θυμάμαι από αυτά τα εργαστήρια;			

Σημειώσεις:

Βιβλιογραφία

Συμβούλιο της Ευρώπης (2018). Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό. Τόμος 1

ΙΕΠ (2017). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Νηπιαγωγείο.

Επιμορφωτικό Υλικό, τόμος Δ', (2012). Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη, Μείζον

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Μέγα, Γ. (2011). «Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στη εκπαίδευση». Στο Π.Ι.. Βασικό

Επιμορφωτικό υλικό: Τόμο; Α: Γενικό Μέρος σ. 47-67 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο